

HZ. ALİ VE ERDEMİ

*Prof. Dr. İbrahim Ağâh ÇUBUKÇU**

In this article some parts of Hazreti Ali's life are being told. After explaining love and affection between Hazreti Ali and Mohammed, Hazreti Ali's heroism and his titles, his influence on other Khalifs are given importance to. On Hazreti Ali's warning Hazreti Ömer's words are given: "If Ali weren't here, Ömer would be perished". The article ends with words of Hazreti Ali.

Hz. Ali'nin annesi Fâtıma, babası Ebu Talip'tir. 29.7.599'da dünyaya gelmiş, 661 yılında namaz kılariken öldürülmüştür.

Kendisi Allah'ın aslanı anlamına Esadullah ya da Haydar lâkabıyla da anılır. Hz. Ali'ye Hz. Peygamber'ini Ebu Turap (Topragın babası) künyesini verdiği kayırlarda yazılıdır.

Bir kıtlık yılında Hz. Peygamber, amcası Ebu Talip'in yükünü hafifletmek için Hz. Ali'yi Yanına almıştır.

Hz. Ali'nin Talip, Akil ve Cafer adlı kardeşlerinden küçük olduğu bilinmektedir. Hicret'e kadar Hz. Peygamber'in evinde barınmıştır. Hz. Peygamber Medine'ye göç ederken yatağında onu bırakmıştır. Böylece Hz. Muhammed'i Hicret gecesi öldürmek için gelenler Hz. Ali ile karşılaşmışlardır. Amaçlarına ulaşamamışlardır. Hz. Ali, Hz. Peygamber'ini Hicret'ten önce teslim ettiği emanetleri sahiplerine iade etmiştir. Hz. Muhammed Medine'ye varınca Hz. Ali'ye mektup yazmış ve gelmelerini istemiştir. Hz. Ali de Medine'nin yolunu tutmuştur. Hz. Ali Medine'ye varınca Peygamberimiz onu kardeşi (musahip) ilan etmiştir. Hatta şöyle söylemiştir: "Musa'ya Harun ne derece yakınsa sen de bana öylesin. Ancak benden sonra peygamber yoktur."

Hz. Ali, Bedir Savaşı'nda karşısına çıkan Velid'i öldürdü. Daha sonra da bir çok putperesti öldürerek zaferin kazanılmasını sağladı.

Hz. Peygamber'den kızı Fâtıma'yı bizzat istemiş, gerekli sözü almış, zırhını satarak ve masraf ederek Hz. Fâtıma ile evlenmiştir.

Uhûd Savaşı'nda Hz. Ali kahramanlıklar göstermiş ve sevgili peygamberimize yardımcı olmuştur.

Hendek Savaşı'nda ise tanınmış silahşör Abdü Vedoğlu Amr'ı öldürmüştür. Bunun üzerine düşmanın morali bozulmuştur.

Hayber Savaşı'nda Musevi Merhab'ın başını kılıçla uçurmuş, bu arada kalkanı yarılmış ve kalenin kapısını kopararak kendisini savunmuştur. Sonunda Hayber Kalesi'ni fethetmiştir.

Huneyn Savaşı'nda da bir çok putperesti öldüren Hz. Ali, Taif e gönderildiğinde puthaneyi yıktırdı.

Sevgili peygamberimiz Tebük Savaşı'na çıkarken yerine Hz. Ali'yi bıraktı.

Sevgili peygamberimizin: "Ben kimin mevlasıysam (sevgilisi), Ali de onun mevlasıdır" dediği bazı hadis kitaplarında kayıtlıdır. Bazı hadis kitaplarında şu hadis de vardır: "Ben ilmin şehriyim Ali de kapısıdır".

Bir çok hadis kitaplarında Hz. Muhammed'in Ehlibeytini Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin olarak gösterdiği bilinmektedir.

Hz. Ali bir çok meselede fikir yürütmüş ve fikirleri saygı görmüştür. Bunlardan bazı örnekler sunalım: Hz. Omer, deli bir kadını işlediği suçtan dolayı taşlatmak istemiştir. Hz. Ali derhal işe karışmış ve delilerin sorumlu olmadığını bildirmiştir. Böylece, taşlama olayını önlemiştir.

Yine Hz. Ümer'in hilâfeti döneminde kocaya varan ve altı ay sonra çocuk doğuran bir kadının taşlanmasına karar verilmiştir. Hz. Ali yine olaya karışmış ve âyetlerden deliller getirerek kadının öldürülmesini önlemiştir. Hatta Hz. Ömer'in "Ali olmasaydı elbette Ömer helak olurdu" dediği bilinmektedir.

Hz. Ali müminlerin hükümdarı olduğu zaman Kûfe sokaklarında dolaşır, asayiş sağlar ve yoksullara yardım ederdi.

Sıffin Savaşı'na giderken kaybettiği zırhını bir Hıristiyanın üzerinde görmüştür. Konuyu Kûfe kadısı Şurayh'a götürmüştür. Şahit olarak oğulları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i ve kölesi Kamber'i göstermiştir. Kadı, Hz. Ali'nin yakırı çevresinden olduğu için bu şahitleri kabul etmeyerek davayı reddetmiştir. Hz. Ali olayı gülümseyerek karşılamıştır. Bunu gören Hıristiyan, gerçeği itiraf etmiş, Müslüman olmuş ve zırhı Hz. Ali'ye iade etmiştir. Bir gün iki gömlek satın alan Hz. Ali bunları kölesinin beğenisine sunarak birisini ona hediye etmiştir.

Hz. Ali'nin hayatı erdemli davranışlarla doludur. O sevgili Peygamberimizin "sizin en hayırlınız ahlâkı güzel olanlardır" buyurduğunu çok iyi bilmekteydi. Onun bazı özdeyişleri erdem açısından ışık tutucudur

"İnsanların solukları ecellerine doğru attıkları adımlardır."

"İnsan dün bir tohumdu yarın bir leş olacak.

"Akıl gibi zenginlik cehalet gibi yoksulluk yoktur. Edebe uymak bir kazanç, danışmak bir güçtür."

"Bilgin ölü olsa bile diridir. Cahil ise diri olsa bile ölüdür."

"Kendini bilen Allah'ını bilir."

"Hırs seni kul etmesin, Allah seni hür yarattı."

Görülüyor ki, Hz Ali sevgili Peygamberimizin sevgisini kazanmış, savaşlarda kahramanliklar göstermiş ve erdemli davranışları ile bütün inananlara örnek olmuştur. Ne mutlu onu sevenlere.